УДК 81.373.611:811.112.2
DOI https://doi.org/10.32782/modernph-2025.3.30

ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ НІМЕЦЬКИХ ВІРШОВАНИХ ТЕКСТІВ (НА МАТЕРІАЛІ ПОЕТИЧНИХ ТВОРІВ «НОВОЇ ДІЛОВИТОСТІ»)

Ходаковська Наталя Григорівна,
доктор філологічних наук,
доцент кафедри німецької філології
Київського національного лінгвістичного університету
ORCID ID: 0000-0002-9493-7261

Статтю присвячено виявленню лінгвостилістичних характеристик німецькомовного літературного напряму «Нової діловитості» (Neue Sachlichkeit), одного із провідних напрямів культурного життя Веймарської республіки (1918–1933 роки). Німецька культура Веймарського часу виникла в умовах глибокої суспільної кризи. Відчуття історичної кризи в її соціальному, економічному та культурному вимірах поєднується із кризовою свідомістю європейської культури модерну.

Віршовані тексти «Нової діловитості» характеризуються об'єктивністю зображуваного, нейтральністю, точністю, лаконічністю та повсякденністю. Поетика факту "Tatsachenpoetik" є важливим маркером цього періоду, оскільки вона поєднується із суспільством і культурою. Проблема пізнання світу через відображення фактів про нього, проблема ролі літератури як засобу пізнання в умовах ускладнення картини світу сучасної людини є центральними мотивами «Нової діловитості». Одними з видатних представників «Нової діловитості» у німецькій поезії є Еріх Кестнер (1899–1974 роки), Курт Тухольський (1890–1935 роки) і Еріх Вайнерт (1890–1953 роки), поетичне мовлення яких характеризується наявністю чималої кількості як нейтральних, так і стилістично забарвлених лексичних одиниць. Поєднання авторських емоцій і намірів із можливостями мови й поетики формують образність віршованого тексту й ідіостиль кожного поета.

Лінгвостилістичні засоби віршованих текстів «Нової діловитості» – фоностилістичні (алітерація, асонанс, елізія), лексико-стилістичні (епітет, метафора та її вид – персоніфікація, гіпербола, порівняння, оксиморон), синтаксично-стилістичні засоби (повтор, анафора, епіфора, синтаксичний паралелізм, перелічення, риторичні звернення, риторичні оклики) відображають естетичні характеристики напряму, виступають індикаторами естетичної інтенції автора та здійснюють естетичний вплив на читача, незважаючи на його віддаленість у часі та просторі. До того ж вони набувають стилістичного забарвлення та створюють нові смислові елементи, які підпорядковані авторській інтенції та естетичній природі віршованого тексту.

Ключові слова: *«Нова діловитість», віршований текст, фоностилістичні, лексико-стилістичні, синтаксично-стилістичні засоби.*

Khodakovska Natalia. Linguistic and stylistic Interpretation of German verse texts (based on the Material of the poetic Works of "New Objectivity")

This article is devoted to identifying the linguistic and stylistic characteristics of the German literary movement "New Objectivity" (Neue Sachlichkeit), one of the leading cultural trends of the Weimar Republic (1918–1933). The German culture of the Weimar era emerged under the conditions of a deep social crisis. The sense of historical crisis in its social, economic, and cultural dimensions is intertwined with the crisis consciousness of European modernist culture.

The poetic texts of "New Objectivity" are characterized by objectivity in depiction, neutrality, precision, conciseness, and everydayness. The poetics of fact (Tatsachenpoetik) serves as a significant marker of this period, linking literature with society and culture. The challenges of understanding the world through the reflection of facts about it and the role of literature as a means of cognition in the context of the increasing complexity of the modern worldview are central themes of "New Objectivity". Notable representatives of "New Objectivity" in German poetry include Erich Kästner (1899–1974), Kurt Tucholsky (1890–1935), and Erich Weinert (1890–1953). Their poetic language combines both neutral and stylistically marked lexical

units. The interplay of authors' emotions and intentions with the possibilities of language and poetics shapes the imagery of poetic texts and defines the idiolect of each poet.

The linguistic and stylistic devices of the poetic texts of "New Objectivity" – phonostylistic (alliteration, assonance, elision), lexical-stylistic (epithet, metaphor and its personification, hyperbole, simile, oxymoron), and syntactic-stylistic devices (repetition, anaphora, epiphora, syntactic parallelism, enumeration, rhetorical addresses, rhetorical exclamations) – reflect the aesthetic features of the movement. They act as indicators of the author's aesthetic intent and exert an aesthetic impact on the reader, transcending temporal and spatial boundaries. Additionally, they acquire stylistic coloring and create new semantic elements, subordinated to the author's intent and the aesthetic nature of the poetic text.

Key words: *"New Objectivity" poetic text, phonostylistic, lexical-stylistic, syntactic-stylistic devices.*

Вступ. Дослідження поезії натепер стає неможливим без урахування лінгвостилістичних особливостей віршованих текстів. Літературний напрям «Нова діловитість» ("Neue Sachlichkeit") виник у 1920 р. – на початку 30-х рр. і став вираженням особливого погляду на світ авторів доби Веймарської республіки, література якої є складним явищем, що привертає дедалі більшу увагу як вітчизняних, так і німецьких літературознавців.

У культурі ХХ ст. загалом існує неоднозначне ставлення до традиції, початок століття – це період найбільш загостреного відкидання традицій у рамках модернізму. Ідейні пошуки авторів «Нової діловитості» вписуються в модерністський розрив із традиціями особливим способом: вони відкидають не «застарілі» форми зображення, а уявлення про мистецтво як сферу автономії та свободи митця, незалежну від суспільних завдань, яке сформувалося за нового часу й перетворилося на культурну парадигму. Про зміну парадигми в рамках «Нової діловитості» пише німецька дослідниця Сабіна Беккер: у цей період відбувається «парадигматичний перехід» від «естетично автономного мистецтва» до «функціоналізованої відповідно до суспільно-політичних завдань літератури для використання» [1, с. 200].

Феномен «Нової діловитості» у німецькій літературі та культурі в останні десятиліття привертає увагу численних дослідників у Німеччині та європейських країнах. Водночас у вітчизняному літературознавстві, незважаючи на досить часті згадки в наукових працях, присвячених німецьким авторам першої третини ХХ ст., «Нова діловитість» так і не набула систематичного осмислення. Лінгвопрагматичні властивості німецькомовного лірико-поетичного дискурсу «Нової діловитості» визначені в дисертації Зінаїди Бандурко [2]. Потреба у глибшому вивченні напряму «Нової діловитості» у лінгвостилістичному аспекті посилює актуальність теми.

«Нова діловитість» посідає визначне місце не тільки в німецькомовній германістиці, але й в історії світового мистецтва, тому дослідження із цієї тематики стосуються декількох питань. А саме, часові межі цього напряму, художня література, мистецький напрям, філософія та наявність основних естетичних принципів [3–6 тощо].

Мета статті – визначити й інтерпретувати лінгвостилістичні засоби віршованих текстів напряму «Нова діловитість» на прикладі поетичних текстів Еріха Кестнера, Курта Тухольского й Еріха Вайнерта.

Результати. Матеріалом дослідження слугують німецькомовні віршовані тексти поетів «Нової діловитості» Е. Кестнера, К. Тухольського, Е. Вайнерта, виокремлених на основі контекстуального аналізу. Поетика факту "Tatsachenpoetik" є важливим проявом цього періоду, характеризується об'єктивністю зображуваного, нейтральністю, точністю, лаконічністю та повсякденністю. Незважаючи на неабиякий інтерес до мови віршованих текстів напряму «Нова діловитість», існує багато нез'ясованих питань, які очікують на вивчення. Дотепер потребують роз'яснення мовні властивості, а саме фоностилістичні, лексико-стилістичні та синтактико-стилістичні.

Лінгвостилістичний аналіз тексту – це самостійний вид аналізу тексту і водночас складник комплексного філологічного аналізу тексту, який є «однією з найскладніших і водночас найнеобхідніших інтелектуальних операцій, яку необхідно практикувати у процесі навчання мови та літератури» [7, с. 29]. За О.О. Селівановою, лінгвостилістичний аналіз тексту – це «спосіб організації пізнавальної та дослідницької діяльності з метою вивчення явищ і закономірностей мови як об'єкта лінгвістики»; «система процедур

аналізу мовних явищ і перевірки отриманих результатів» [8, с. 339].

Віршований текст ми розуміємо як різновид художнього тексту, який має свої зміст і форму, щільний віршований ряд, вирізняється естетичністю та ритмічністю; функціонує під впливом екстралінгвальних, соціокультурних, психологічних, інших чинників. Взаємодія таких елементів, як ритм, мелодика, строфіка, стилістика, викликає у свідомості читача ефект праймінгу [9, с. 104]. Поетику віршованих текстів досліджували Л.І. Бєлєхова, С.Я. Єрмоленко, І.В. Приходько й інші [10–12].

Розглянемо докладніше лінгвостилістичні засоби німецьких віршованих текстів представників «Нової діловитості», оскільки вони виконують важливу роль у творенні образної системи поетичного тексту та сприяють сприйманню і розумінню віршованих текстів цієї епохи. Спираючись на національну традицію, поети «Нової діловитості» творили свою нову. У їхніх віршованих текстах відбивалися національна історія, національні риси, звичаї, ландшафт території, на якій живе поет.

Основними ***фоностилістичними*** засобами віршованих текстів «Нової діловитості» уважаємо наявність засобів звукової виразності, як-от: ***алітерація*** (стилістичний прийом повторення однакових або близьких за акустико-артикуляторними ознаками приголосних звуків із метою створення звукового образу або тла) [13, с. 432]; ***асонанс*** (прийом фоностилістики, що полягає у співзвуччі або повторенні однакових чи акустично близьких голосних звуків) [13, с. 433]; ***елізія*** (зникнення ненаголошеного голосного перед наступним початковим голосним) [14, с. 62].

Головним елементом звукової організації віршованої мови є звуковий повтор, а саме ***алітерація***: *“Er sagte, es wäre schon* ***V****iertel nach* ***V****ier”, “****B****riefe und* ***B****ilder und andere Sachen”, “****S****tadt und* ***S****terne wirkten wie Kulissen”* [15]; “***D***enn über ***d***einem Mann vom ***D***ienst”, “***W***eil uns dein Bildnis, Lieschen, zeigt: ***W***er ***v***iel von dieser ***W***elt gesehen hat – ***W***as ***w***ar das? ***v***ielleicht dein Lebensglück <…> ***v***orbei, ***v***erweht, nie ***w***ieder”, “***M***ein ***M***ann? ***m***ein ***d***icker ***M***ann, ***d***er ***D***ichter?” [16]; “***W***ar einmal ein Bumerang; / ***W***ar ein ***w***eniges zu lang. Rund und rührend zum Verlieben”, *“Das ganze* ***H****ammelvolk kam auf den* ***H****und”, “Die Schweine* ***w****urden* ***w****ieder* ***f****ett und* ***f****etter”* [17]; ***асонанс***: *“****D****och man k****o****nnt es n****o****ch verstehn”, “Der F****a****hrer bremst. Sie h****a****lten im W****a****ld”* [16]; *“*Ein Auge w***i***nkt, die Seele kl***i***ngt; du hast’s gef***u***nden, nur für Sek***u***nden <…>”, “*Mensch, d****u****ck d****i****ch. M****u****ck d****i****ch n****i****cht zu laut! / Mensch, d****u****ck d****i****ch. M****u****ck d****i****ch n****i****cht zu laut!”* [16], *“Und d****a****nn l****a****s er. Und verst****a****nd kein Wort”, “Dr****u****nten in den vers****u****nkenen Städten, vers****u****nken, wie einst Vineta versank <…>”* [15]; ***елізія***: *“Professor Bumke* ***sprach’s*** *in gestrengem Ton”, “’****n*** *Wetter, glatt zum Eierlegen!”, “****War’s*** *Hexerei oder* ***war’s*** *noch Natur?”* [15]; “***Halt’s*** *Maul – sonst wirst du abgebaut, dann liegst du auf der Straße*”, “Du machst un tust und jippst da an <…> Josef, du ***bist’n*** kleener Mann” [16]; *“Diesen faden Temperenzler,* ***Der’s*** *nicht mal mit Weibern kann <…>”, “Einst* ***hatt’*** *ein Löwe sein Getier versammelt Und hatte lange und ergrimmt”* [17]. Варто зазначити, що у віршованих текстах вищезазначених поетів трапляється використання водночас як ***алітерації***, так і ***асонансу***, що створюють звуковий ефект, умотивований змістом і образністю віршованого тексту: *“Die* ***Sch****weine werden* ***sch****ier zum Platzen m****o****llig. / D****o****ch nur die* ***Sch****afe* ***sch****einen nicht mehr w****o****llig”, “So m****a****nchen* ***a****rmen* ***Ha****mmel aufgefressen, / Der einst für* ***Ha****mmelfreiheit* ***a****gitiert”* [17]; *“****Wei****l uns d****ei****n Bildn****i****s, L****ie****schen, z****ei****gt: / ****W****er v****ie****l von d****ie****ser* ***W****elt gesehen hat / der* ***l****ächelt,* ***l****egt die H****ä****nde auf dem Bauch und schw****ei****g*” [16]; *“Er sagte, w****e****r einen Sohn, der R****e****chtsanwalt sei, / etwa* ***be****nötige,* ***b****rauche ihn nur zu* ***be****stellen”, “N****i****cht* ***wa****hr,* ***w****er könne denn* ***wi****rklich* ***wi****ssen,* ***wa****s später / aus einem anf****a****ngs g****a****nz reizenden Kinde* ***w****ird?”* [15].

Що повніше та своєрідніше в поетичному мовленні виявляються вищеназвані засоби мовленнєвої образності та виразності, то вагоміше сила та функціональна дієвість висловленого як семантично, так і за почуттєво-емоційною ознакою. Ці засоби сприяють підсиленню звучності віршованого тексту, через нього створенню поетичного образу, надають віршованій мові милозвучності, підсилюють її музичність.

Серед важливих лексико-стилістичних і синтаксично-стилістичних засобів у віршованих текстах «Нової діловитості» виокремлюємо ***епітет, метафору, гіперболу, порівняння, оксиморон, повтор, види повтору (анафору, епіфору), перелічення, синтаксичний паралелізм, риторичні звернення й оклики.***

Загальновідомим словесним художнім засобом є ***enimem***. Це художнє, образне означення, що підкреслює характерну рису, визначальну якість явища, предмета, поняття, дії [13, с. 338]. Епітети присутні у віршованих текстах «Нової діловитості», наприклад: *"**sanft verschränkte** Hände"*, *"**fremde** Augen, ein **kurzer** Blick, **fremde** Andern, die **große** Menschheit"* [15], *"**böse** Visage, die Erde ist ein **gebildeter** Stern"* [15]; *"**heilge** Kriege, **militärische** Allüren, **unabkömmliche** Kulturfaktoren. Die **satten** Bäuche, **gute, alte** Zeit, diesen **faden** Temperenzler"* [17], які не тільки підкреслюють характерну рису, визначальну якість явища, предмета, поняття, дії, але й передають відчування ліричного героя, особисті чи суспільні, пережиті ним, що переплітаються з настроями природи суголосно або контрастно. Саме наявність емоційно-оцінних епітетів створює поезію узагальненої поетичності, коли окремо взяті слова вже відомі, але завдяки їхній сполучуваності виникає свіжий образ, наприклад: *"Ihre Neue Welt glich **gekachelten Träumen**"*, *"das Produkt **einer unausgeschlafenen Nacht"*** [15], *"feldgraues Kanonenfutter, **blutige Jahre**, **sündhaft blauer** Tag!"*, *"mit schöner Aussicht, **ländlich-mondän**"*, *"ein **sündhaft blauer** Tag!"* [16], *"In **stiller Nacht** und **monogamen Betten** und wienern auf **historischen Glanz**"* [17].

У віршованих текстах поетів «Нової діловитості» простежується активне використання ***метафори*** з метою досягнення експресивного ефекту та надання їм естетичного забарвлення. У процесі дослідження з'ясовано, що завдяки вживанню метафори підвищується естетична цінність віршованого тексту, підсилюються образність і експресивність поетичного мовлення, розвивається асоціативне мислення читача, а також здійснюється прагматичний вплив на реципієнта, наприклад: *"Ich dachte: Gott, **vergeht die Zeit**"*, *"**krank von den letzten Kriegen**, **tief in die Erde hinunterstiegen**"*, *"**Die Angst schlief ein**"*, *"**Die Zeit fährt Auto**"* [15], *"Ein Auge winkt, / **die Seele klingt**; / du hasts gefunden, nur für Sekunden <…>"*, *"**Blätter stecken** ihre zarten Spitzenhastend **aus**"*, *"Und **die jungen Blätter blitzen** / Und **sie denken sich**: Was mag das sein?"* [16], *"Sie stürmten wild an ihre Landesgrenzen, / Dem Feind **die Hörner in das Herz zu bohren**"* [17]. Одним із видів метафори є ***персоніфікація***, що утворюється перенесенням ознак особи на предмети, речі, явища, тваринний і рослинний світ, наприклад: *"Die **Laternen nickten ein**"*, *"Es könnte glücklich sein. Es könnte **glücklich sein** und **glücklich machen**"*, *"Der Zug fährt langsam und hält still. Die **Toten steigen aus**"* [15], "Da ***zeigt die Zeit***", *"Militärkapellen spielen auf"* [16].

Для створення виразності зображуваного у віршованому тексті поети напряму «Нової діловитості» послуговуються образним перебільшенням, а саме ***гіперболою,*** з метою: а) розкриття різноманітності асоціативних відтінків поетичного мовлення; б) посилення та виокремлення емоційно-оцінного забарвлення; в) виділення домінантних ознак авторського стилю, наприклад: *"Selbst die **allerbesten** Patrioten werden heute nicht mehr dekoriert"* [17], *"da zeigt / die Stadt dir asphaltglatt / im Menschentrichter / **Millionen Gesichter:** "Du gehst dein Leben lang **auf tausend Straßen""*** [16], *"Und wer zu Bett geht, **pflanzt sich auch schon fort**"*, *"Die Kinder kommen dort **mit kleinen Sporen und mit gezogenem Scheitel auf die Welt**"*, *"Doch er sah die Nähe und die Ferne, sah den Himmel und **zehntausend Sterne**"* [15].

Порівняння як художній засіб виявляється досить продуктивним у поетичному доробку авторів «Нової діловитості», наприклад: *"Das klang **wie ein Lied**"*, *"Du bist berühmt **wie jener Turm** von Pisa"* [15], *"und egalweg bleibst du dünn **wie ein Aal**"*, *"Blätter stecken ihre zarten Spitzen hastend aus / **wie sie schmuck** auf ihren Ästen sitzen!"* [16], *"Dann gaben sie, **als einzig** Volk von Brüdern"*, *"Es wandelte **wie** Schafe unter Schafen"*, *"Wo sie **als** Staatsanwälte figuriert"* [17]. Основними причинами використання порівняльних конструкцій у межах віршованих текстів є стилістичний і художньо-естетичний характер відповідних зіставлень.

Для віршованих текстів «Нової діловитості» характерна наявність ***оксиморона***, що ґрунтується на поєднанні контрастного, непоєднуваного та спрямовано для створення стилістичного ефекту. Поети послуговуються цим художнім засобом із метою порушення лексичної єдності не через відсутність семантичного узгодження, а за допомогою контрасту. Таким способом виникають несподівані комбінації слів, несумісні семантичні сполуки, суперечливість, нелогічність, наприклад: *"**Sachliche Romanze"*** [15], *"**heiliger Krieg**, **den fremden Andern"*** [17], *"hinab in die*

künstlichen Tage und Nächte”, *“Sie* ***sprachen kein Wort”*** [15], що підсилюють іронічне ставлення до зображуваного, надають віршованому тексту емоційної виразності.

Для досягнення більшої яскравості та виразності, для посилення експресивності поети послуговуються синтаксично-стилістичними засобами, як-от ***перелічення****: “Zwei fremde* ***Augen****, ein kurzer* ***Blick,*** *die* ***Braue****,* ***Pupillen****, die* ***Lider”,*** *“Und* ***Wölfe, Esel, Geier, Schweine /*** *Bekamen wieder Amt und Würden”* [15], *“Wär nun in der Zeit der Krise / Irgendeiner aufgetaucht, /* ***ein Prophet, ein Kerl, ein Riese”*** [17], що дає можливість автору уточнити опис зображуваного та висловити свої суб’єктивні оцінки. Серед синтаксичних засобів стилістики чільне місце посідає ***повтор****: “man nimmt, was kommt – nur irgendwo und* ***heute, heute, heute”*** [16], *“Doch die übrige Verwandtschaft / blickt begeistert in* ***die Landschaft. /*** *Und* ***der Landschaft*** *ist es recht”,* ***“Man zählt*** *die Tage. Und* ***man zählt*** *die Gelder”* [15], що сприяє художньому увиразненню поетичного мовлення, посиленню його експресивно-зображувальних властивостей.

Як стилістичний засіб застосовують ***синтаксичний паралелізм:*** *“Da* ***saßen*** *sie – Da* ***sitzen*** *sie / Sie* ***hören*** *weit. <…> Sie* ***atmen*** *modern”, “Drunten in den* ***versunkenen*** *Städten, /* ***versunken****, wie einst Vineta* ***versank*** *<…>”* [15], *“Die Geier* ***stürzten*** *sich auf die Tribute / Und* ***schufen*** *mit den Wölfen Syndikate”* [17], “Du ***gehst*** dein Leben lang / auf tausend Straßen; / du ***siehst*** auf deinem Gang, / die dich vergaßen” [16], що відзначається емоційно-експресивним забарвленням. Поряд із фігурою синтаксичного паралелізму у віршованих текстах «Нової діловитості» трапляються види повтору ***анафора*** (повторення слова на початку віршованого рядка) й ***епіфора*** (повторення слова в кінці віршованого рядка), що сприяють виразності віршованих текстів, слугують основою різноманітних образних уявлень і підсилюють емоційне сприйняття поетичного тексту, наприклад: ***анафора:*** *“****Kennst Du*** *das Land, wo die Kanonen blühn?* ***Du kennst*** *es nicht? Du wirst es kennenlernen*!*”,* *“****Dort wird*** *man nicht als Zivilist geboren.* ***Dort wird*** *befördert, wer die Schnauze hält”, “****Ich*** *kenn die* ***Gut’ und Bösen nicht****. /* ***Ich*** *trenn die* ***Gut’ und Bösen nicht. / Ich*** *hasse keinen, keiner tut mir leid. /* ***Ich*** *bin die Zeit”* [Kästner], *“****Du*** stehst am Bahnsteig, am frühen Morgen, / ***du*** wartest auf den Zug, der dich fortbringt”, “***Ihr sollt nicht*** *strammstehen.* ***Ihr sollt nicht*** *dienen!* ***Ihr sollt*** *frei sein*!*”* [16]; ***епіфора:*** *“Was war das? vielleicht dein Lebensglück <…> /* ***vorbei, verweht, nie wieder”*** [15], *“*da hat sie nu den Schentelmen. / ***Na, un denn*** *– –* / Die könn ja doch nich immer penn <…>! / ***Na, un denn*** *– –*?” [16], “*Vier Kommunisten sitzen dabei, /* ***John Schehr und Genossen*** */. Nun wissen sie, was es geschlagen hat,* ***John Schehr und Genossen”*** [17].

Для привертання уваги читача, посилення експресивності й естетичного впливу у віршованих текстах «Нової діловитості» використовуються ***риторичні звернення:*** *“****Mensch****, duck dich.* ***Muck dich*** *nicht zu laut! / Sie zahln dich nicht zum Spaße!”* [16], *“Nicht wahr,* ***wer könne*** *denn wirklich wissen, was später / aus einem anfangs ganz reizenden Kinde wird?”* [15]; ***риторичні оклики:*** *“****Es lebe*** *das Großreinemachen!”* [15], *“****Berliner,*** *zieht euch festlich an / und lasst die Fahnen wehen!”* [17].

Висновки. У результаті проведеного аналізу художніх засобів віршованих текстів Еріха Кестнера, Курта Тухольского й Еріха Вайнерта ми дійшли висновку, що вони є важливими компонентами загальної стилістичної картини віршованих текстів «Нової діловитості». Саме вони допомагають авторам щонайкраще реалізувати емоційно-експресивне забарвлення віршованого тексту. З фоностилістичних засобів поетами використані алітерація, асонанс, елізія. З лексико-стилістичних засобів наявні метафора, персоніфікація, порівняння, епітет, гіпербола, оксиморон. Основними синтаксично-стилістичними засобами є повтор, анафора, епіфора, перелічення, синтаксичний паралелізм, риторичне звернення та риторичний оклик. Поєднання цих художніх засобів надають віршованому тексту яскравого звучання, забезпечують художню виразність, естетичний вплив на читача.

Література:

1. Becker S. Neue Sachlichkeit. Köln ; Weimar ; Wien : Böhlau B. 2 : Quellen und Dokumente, 2000. 468 S.
2. Бандурко З.В. Лінгвопрагматичні властивості німецькомовного лірико-поетичного дискурсу «Нової діловитості» : дис. … канд. філол. наук : 10.02.04. Харків ; Херсон, 2019. 325 с.

3. Burdorf D. Geschichte der deutschen Lyrik. Einführung und Interpretationen. Stuttgart : J.B. Metzler, 2015. 170 S.
4. Hillebrand R. Liebeslyrik der Neuen Sachlichkeit. München : GRIN, 2011. 80 S.
5. Kästner E. 20 Jahre. Gesprochene deutsche Lyrik. URL: https://www.deutschelyrik.de/kaestner.html.
6. Ходаковська Н.Г. Віршований текст як поняття теорії лінгвосинергетики. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету.* Серія «Філологія». Київ, 2022. Том 25. № 2. С. 101–113.
7. Беценко Т.П. Актуальні питання філологічного аналізу художнього тексту. *Українська література в загальноосвітній школі.* 2012. № 3. С. 24–29.
8. Pankau J.G. Einführung in die Literatur der Neuen Sachlichkeit. Darmstadt : Wissenschaftliche Buchgesellsaft, 2010. 144 S.
9. Єрмоленко С.Я. Нариси з української словесності (стилістика та культура мови). Київ : Довіра, 1999. 431 с.
10. Tucholsky K. Gedichte, Lieder, Couplets. Reclam. Philipp, jun. GmbH. 2006. S. 134.
11. Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Мацько О.М. Стилістика німецької мови : підручник. Київ : Вища школа, 2005. 462 с.
12. Weinert E. Eine Auswahl: Gedichte, Erzählungen, Skizzen, Reden. Berlin : Verlag für Nationale Verteidigung, 1956. 134 S.
13. Wendland H.G. Die Literatur der Neuen Sachlichkeit und ihre Bedeutung im Kulturleben der Weimarer Republik. München : GRIN, 2013. Teil II. 18 S. URL: http://www.grin.com/de/e-book/232870/die-literatur-der-neuensachlichkeit-und-ihre-bedeutung-im-kulturleben.
14. Приходько І.В. Динаміка концепту КАНАДА в поетичній картині світу (на матеріалі канадських англомовних віршованих текстів XVIII–XXI ст.) : автореф. дис. … канд. філол. наук : 10.02.04. Херсон, 2018. 20 с.

References:

1. Becker, S. (2000). Neue Sachlichkeit. Köln, Weimar, Wien: Böhlau B. 2: Quellen und Dokumente.
2. Bandurko, Z.V. (2019). Linhvoprahmatychni vlastyvosti nimetskomovnoho liryko-poetychnoho dyskursu “Novoi dilovytosti” [The Linguopragmatic Properties of the German-Language Lyric-Poetic Discourse of the “New Business”]: dys. … kand. filol. nauk: 10.02.04. Kharkiv, Kherson. 325 s. [in Ukrainian].
3. Burdorf, D. (2015). Geschichte der deutschen Lyrik. Einführung und Interpretationen. Stuttgart: J.B. Metzler.
4. Hillebrand, R. (2011). Liebeslyrik der Neuen Sachlichkeit. München: GRIN.
5. Pankau, J.G. (2010). Einführung in die Literatur der Neuen Sachlichkeit. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellsaft.
6. Wendland, H.G. (2013). Die Literatur der Neuen Sachlichkeit und ihre Bedeutung im Kulturleben der Weimarer Republik. München: GRIN, Teil II. 18 S. URL: http://www.grin.com/de/e-book/232870/die-literatur-der-neuensachlichkeit-und-ihre-bedeutung-im-kulturleben.
7. Betsenko, T.P. (2012). Aktualni pytannia filolohichnoho analizu khudozhnoho tekstu [Pressing questions of the philological analysis of the artistic text]. Ukrainska literatura v zahalnoosvitnii shkoli, 3, 24–29 [in Ukrainian].
8. Selivanova, O.O. (2006). Suchasna linhvistyka: terminolohichna entsyklopediia [Modern linguistics: a terminological encyclopedia]. Poltava: Dovkillia-K. 339 s. [in Ukrainian].
9. Khodakovska, N.H. (2022). Virshovanyi tekst yak poniattia teorii linhvosynerhetyky [The poetic text as a concept of the theory of linguistic synergetics]. Visnyk KNLU. Seriia “Filolohiia”. Kyiv. Tom 25. № 2, 101–113 [in Ukrainian].
10. Yermolenko, S.Ya. (1999). Narysy z ukraïnskoï slovesnosti (stylistyka ta kultura movy) [Essays on Ukrainian literature (stylistics and language culture)]. Kyiv: Dovira. 431 s. [in Ukrainian].
11. Tucholsky, K. (2006). Gedichte, Lieder, Couplets. Reclam. Philipp, jun. GmbH.
12. Matsko, L.I., Sydorenko, O.M, Matsko, O.M. (2005). Stylistyka nimetskoi movy: pidruchnyk. [Stylistics of the German language: a textbook]. Kyiv: Vyshcha shkola. 462 s. [in Ukrainian].
13. Weinert, E. (1956). Eine Auswahl: Gedichte, Erzählungen, Skizzen, Reden. Berlin: Verlag für Nationale Verteidigung.
14. Prykhodko, I.V. (2018). Dynamika kontseptu KANADA v poetychnii kartyni svitu (na materiali kanadskykh anhliiskomovnykh virshovanykh tekstiv XVIII–XXI st.) [The Dynamics of the Concept of CANADA in the Poetic Picture of the World (Based on the Material of Canadian English-Language Poetic Texts of the XVIII–XXI Centuries)]: avtoref. dys. … kand. filol. nauk: 10.02.04. Kherson. 20 s. [in Ukrainian].